

Tragiškasis meilės laukas: Apie Sigitą Gedą: iš poezijos, užrašų, refleksijų

Seniai toočiau knygą beskaiciau... Kol kas išduosiu tik, kad malonumas neišpasakytas, taip paskutinį kartą skaičiau gal tik studijų metais. Daugiau nesiplėsiu, paklodė bus vėliau.

[...]

Knygą įsigijau vos tik jai pasirodžius – prietelius, pats pažinojęs ir nemažai bendravęs su a.a. poetu, rekomendavo. Todėl pirkdama nedvejojau. Po to girdėjau visą tą triukšmą dėl monografijos, bet kažkaip vis tiek nepuoliau skaityti. Neįtariau, koks gėris.

Meistriška, tobula (nepabijosiu to žodžio) monografija. Kas kad kiek subjektyvi, bet pati profesorė ne sykį prisipažįsta, kad tai - jos matymas. Tai greičiau net ne mokslinis, o eseistinis kūrinys. Ramiu, tyliau, bet tvirtu balsu V.Daujotyės kalbėjimas apie vieną geriausių lietuvių poetų, kritiškai įvertinant jo darbus, indėlį į lietuvių literatūrą ir jo paties asmenybę. Neapeinami ir aštrūs kampai – niekam ne paslaptis S.Gedos būdas ar paskutinių jo gyvenimo metų įvykiai. Bet viskas taip diplomatiškai, bet nevyniojant į vatą papasakota - kartu ir jautriai, bet be bereikalingų emocijų. Remiamasi dokumentais, paties S.Gedos ir kitų tekstais, recenzijomis, yra

S.Gedos ranka rašytų tekstų, jo paties ir Repšio piešinių, nuotraukų. Kiek užkliuvo iš pradžių antrasis skyrius, sudėliotas iš paties S.Gedos darbų fragmentų, citatų. Pati labai nemėgstų visokių tokių „citadinių“ knygų, man jos per daug išgręžtos ir nusunktos, ir dar, negana to, ne pagal mane. Iš pradžių netgi taip užkliuvo, kad padėjau knygą į šalį. Bet paskui pagalvojau, kad kokiam žaliajam jaunimėliui, ateities kartoms tai bus puikus įvadas į S.Gedos pasaulę. Žodžiu, monografija buvo reabilituota.

Kol skaičiau, tai vis jaučiausi leidžianti naktis lėtuose, niekur neskubančiuose prisiminimų ir refleksijų vakaruose – ir turim mes milijonus metų laiko, ir neskubam niekur. O Daujotyė va, palinkusi prie prisiminimų daiktadėžės, vis ištraukia ką nors – ar Apučio apsakymo ištrauką, ar recenzijų... ir skaitom, ir ji komentuoja, ir sugula viskas į vietas. Ir sudėtingas ir tragiškas poeto gyvenimas patampa suprantamesnis – ir tas tikrasis, ir tas, kur jo knygose.

Man tai buvo viena iš tų knygų, kurios atsineša su savimi savo periodus – būna pas mane taip: skaitai ką nors, ir įklimpsti... leškai pagal nuorodas, pagal užuominas, leki į biblioteką ar muzikos įrašų parduotuvę, nes ten kažką užtikai, kažką, kas išjudino, užkabino kokį snaudžiantį nervą ar neuroną, ir nebegali nepasidomėt. Taip vėl mano namuose buvo išsitraukti Gedos rinkiniai, atsirado Broniaus Kutavičiaus CD, vyresnėlės piešinys su Kaulu seniu... Ir galvoje sugulė sąsajos tarp Baltojo Niekio ir A.Šliogerio Niekio..

S.Gedą mylėjau jau iš seniau, jis vienas iš mano mylimos trejybės - S.Geda, D.Kajokas ir A.Marčėnas. Bet perskaičius įvertinau iš naujo. Ir jo archaiškumas kažkaip naujai pasirodė - čia jau dėl asmeninių vidinių perversmų, bet visa tai taip stipriai ataidėjo, taip stipriai.

Jei reiktų parašyti tik vieną žodį, įvertinantį monografiją, tai tai ir būtų- *stipriai*.

Galiu pasakyti, kad net ne rekomenduoju, o linkiu perskaityti. Juk linkima paprastai gero, ar ne?

/*saulėgraža*, 2011 kovas/